

На Кіровоградщині
не хотуть вшанувати
героїв визвольної
боротьби?

3

Українська
міфологія: вирій,
священний дуб і
собака-ярчук...

6

Не Конотопом
єдиним: історія
козацько-московських
воєн

7

Козацькому роду нема перевідбу!

Козацький край

Ціна - 2 грн.

№6 (25)
30 березня 2012 р.

КОНСТИТУЦІЇ КОЗАЦЬКОГО ГЕТЬМАНА - **302 РОКИ**

Поляки і французи
сперечалися, чия перша

Конституція давніша, бо в обох
держав вона датується 1791 роком.
США довгий час переконували всіх,
що саме їхня Конституція 1787 року
— найстаріша у світі. Руїни ж фортеці
у Бендерах пам'ятують: тут гетьманом
Пилипом Орликом перша українська
Конституція була підписана 5 квітня
1710 року, а отже саме вона була
першою і в Європі, і в світі —
навіть від американської
наша старша на
77 років...

Від редактора**"КОЗАЦЬКИЙ КРАЙ" – ГАЗЕТА ДЛЯ ТИХ, ХТО ЛЮБИТЬ УКРАЇНУ І ГОРДИТЬСЯ, ЩО САМ УКРАЇНЕЦЬ****Олег ОСТРОВСЬКИЙ**

Черкащина стала першою в Україні областю, де вже понад рік не тільки успішно функціонує, а віднедавна ще й здобуло статус всеукраїнського спеціалізоване видання "Козацький край". Створена "Вільним козацтвом Холодного Яру", газета стала популярною для багатьох, хто гордиться українською історією і вважає себе прямим нащадком козаків. І не стільки "по паспорту" чи оселедцю за вухом, скільки по духу.

Дуже не люблю, коли про сучасне козацтво говорять виключно як про "шароварників" і любителів хильнути під слова "Будьмо, гей!" Як шабля, яка довго не була в бою, втрачає блиск криці – так і саме визначення "козак" дещо потъмяніло від шароварних сучасних "губернатських сотень" та іменних "куренів", сформованих з десятка кумів і друзів по чарці. Багато з тих, хто тільки втілює у козацтві свої дитячі мрії про погони з аксель-бантами, став банальним "лицарем" кухонного столу, замість круглого, як у лицарів короля Артура. Але ж не слово головне, а справа. Тому не той козак, хто сам себе так називав і пошив собі штани з лампасами й кітель із золотими погонами, а той, хто робить все для того, щоб Україна була справді незалежною. Як і у випадку з козацтвом, маю на увазі Незалежність не формальну, а ту державну самодостатність, яка дозволяє не оглядатися на думку "великих" сусідів. Ніколи не помічали, що українське козацтво завжди відроджується у найтяжчі для держави часи? На Черкащині воно взагалі практично ніколи не щезало. Візьміть хоча б чернобайську Вереміївку. Хлопці з цього села з малечко вчилися не тільки трапувати косити, а й чужі голови рубати. Причому в усі часи! Вереміївці були в загонах Наливайка, Остряниці, Гуні, Бута. В часі Хмельниччини вереміївські козаки стали під знамена Іркліївської і Кропивнянської сотні. З цих країв отаман Семен Неживий... Навіть коли на місці знищеної московською царицею Запорозької Січі вже вороння каркало, козацький дух не вивітрився. 1812 року з тієї ж Вереміївки вербувались у козацький полк, який організовував знаменитий Іван Котляревський для війни проти Наполеона. Ще й у другій половині XIX століття вереміївці чумакували, носили оселедці, шаровари і справжні козацькі кунтуши. Та й у XX столітті це козацьке село дало Україні нових героїв – комбрига Антона Шарого-Богунського, командира Наддніпрянського партизанського загону Івана Савченка-Нагірного, отамана Вереміївської сотні Чигиринського гайдамацького полку Охтинаса Келеберду.

Про Чигиринщину ж вагалі можна говорити годинами, адже найближче до омріяної волі Україна була у ті часи, коли її столиця була саме в Чигирині. Як оселилася там вольниця козацька – так нікуди й не дівалася, тільки час від часу виплескувала гнів на окупантів – як у часі гайдамаків Гонти й Залізняка. Окрема історія – Холодноярська республіка. Правда ж, надзвичайно символічно, коли поруч із Чигирином, столицею гетьманських часів, у XX столітті справжня козацька "держава", хай і невеличка – усього на два десятки сіл, залишається остров'єм свободи на декілька років? І це тоді, коли все навколо вже було окуповане московськими зайдами і місцевими більшовиками-перевертнями!

Громадська організація "Вільне козацтво Холодного Яру" створена вже у нинішньому, ХХІ столітті. Але на відміну від багатьох інших сучасних козаків тут принципово не вигадували собі мундирі-гібріди з мисливських камуфляжів і парадної форми прикордонників. І не тому, що блискучих гудзиків чи інших цяюків бракує, а тому, що односторій сучасних холодаючих лише копіюють ті, які носили козаки братів Чучупак і їхньої Холодноярської республіки. Та й то лише раз на рік – у день вшанування пам'яті Василя Чучупаки. До речі, цьогоріч це буде 30 квітня. В інші дні сьогоднішнього холодаючого козака можна відзначити хіба що по очах – він погляду не ховав, бо стоять за правдою на своїй землі.

Але ж такі є по всій Україні. Саме тому "Козацький край" відніні має статус всеукраїнської газети. Сайт нашої газети (www.cossackland.org.ua) активно відвідують і за кордонні читачі – на сьогодні вже з 43 іноземних держав. Найбільше "заходів" з-за кордону на сайт – зі США, Росії та Бельгії. Дуже приємно, коли навіть з-за кордону відвідуються читачі. Скажімо, Рома Лісович, яка живе у США, написала, що саме з нашої газети дізналася, що у Звенигородці встановлено пам'ятник її дідіві, полковникові Дієвої Армії УНР Віктору Філіповичу, уродженцю Шполянщини. А коли ми готовували публікацію про братів Корженевських (родом з Канівщини), які 1924 року очолили повстання амурських козаків проти більшовиків, у підготовці матеріалу нам допомагали, активно переписуючись по "електронці", нащадки Корженевських з російського Благовіщенська.

Місія нашої газети – не "виховувати читача", як це заявляли радянські ЗМІ. Місія "Козацького краю" – просто нагадати читачеві "чигого він роду", нагадати українцеві, що він – українець, нащадок славних козаків. У кожному номері нашої газети – не тільки про наше славне минуле, а й про тих, хто не дає про нього забути. Ми прагнемо прокласти місточок від славного минулого до такого ж, сподіваємося, славного майбутнього України.

**ЕКС-ДИРЕКТОР АРХІВУ СБУ
ПЕРЕКОНАНИЙ: ПРАВДА ПРО
УПА ОБ'ЄДНАЄ УКРАЇНУ**

Історик, екс-директор Архіву СБУ Володимир В'яtronovych вважає, що правда про УПА важлива для України. На його думку, вона здатна об'єднати всю країну. Про це В'яtronovych заявив під час чату на сайті видання "Главред".

На питання, чи вірить він, що колись Схід і Захід однаково оцінюватимуть цю сторінку історії і вона не буде однією з дражливих тем, яка розколює країну, історик підкреслив, що історія УПА – невід'ємний елемент нашого минулого.

"Це період найвищого розвитку українського визвольного руху, коли учасниками були сотні тисяч українців. Переконаний, що повстанцями, які боролися проти двох тоталітарних режимів і підняли на щит гасло "Свобода народам, свобода людині", можуть пишатися не тільки українці, а й представники інших європейських націй", – підкреслив В'яtronovych.

"Я вірю, що Схід і Захід однаково оцінюватимуть цю сторінку історію тоді, коли вона буде належним чином досліджена", – висловив свою думку історик.

"Правда про УПА об'єднає Україну, адже сьогодні її розколоють міфи і стереотипи,

створені радянською пропагандою", – підкреслив В'яtronovych.

На територіях, де діяли українські повстанці, і де люди безпосередньо зустрічались з ними, їх вже давно шанують як героїв. На інших територіях, де про них знають тільки завдяки радянській пропаганді, до них ставляться насторожено. Але ще раз підкреслю, таке ставлення є результатом відсутності інформації", – заявив екс-директор Архіву СБУ.

Раніше В'яtronovych заявив: Роман Шухевич і Степан Бандера давно вже стали героями для українців. Одним із свідчень того історик назвав те, що про них складені сотні народних пісень.

www.glavred.info

У народної майстрині, заслуженої художниці України Олександри Теліженко – ювілей

Немає значення, яка це цифра – головне, що завжди молода душою і з серцем, переповненим любов'ю до України, Олександра Теліженко кожен свій день присвячує високому мистецтву, яке оберігає традиції і культуру нашого народу.

Колектив редакції "Козацького краю" широ вітає пані Олександру з ювілем і запрошує всіх бажаючих відвідати її персональну виставку, яка діятиме в Черкаському обласному художньому музеї (вул. Хрешчатик, 259) з 30 березня по 22 квітня.

Той, хто бачив творіння Олександри Теліженко, ніколи не жалкує за часом, потраченим на перегляд виставки – бо цієї миті час зупиняється, гублячись у переплетінні епох нації, яка дала майстрині нахнення творити...

Українська держава понад усе!
Видання історичного клубу "Холодний Яр"

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Передплати газету "Незборима нація"!

Вона може стати неоціненим другом вчителя, школи, студента, історика, краснавця, кожного, хто цікавиться геройчною і трагічною історією нашої Батьківщини.

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України.

Її можна передплатити у будь-якому відділенні пошти: передплатний індекс 33545.

Вартість передплати на рік – 17,34 грн.

Не забудьте передплатити "Незбориму націю" і для бібліотек та школ тих сіл, з яких ви вийшли.

nzboruta@naciya.org.ua

ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «ЕКО-ФЕРМА»

РЕАЛІЗУЄ

ПОСАДКОВИЙ МАТЕРІАЛ
КАРТОПЛІ
ГОЛЛАНДСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ
СОРТИВ «АЛЬВАРА»,
«РАМОС», «ПІККОЛО СТАР»
ТА ІНШИХ.

Тел.: (0472) 31-29-74,
(067) 238-47-57 та
(067) 470-94-93

До уваги
передилитників
та всіх читачів!
Насичений номер
«Козацького краю»
вийде 12 квітня.

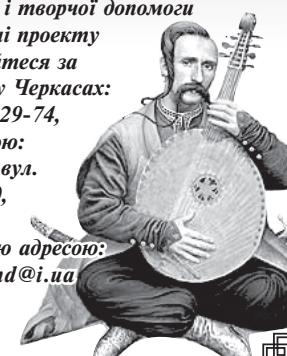

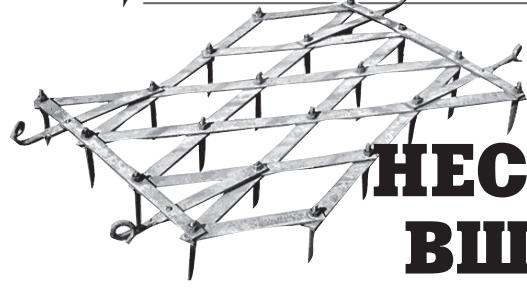
УВАГА!

Ви можете стати учасниками і співавторами будівництва, яке увійде в історію!

Невдовзі розпочнеться спорудження Музею Холодного Яру, експозиція якого висвітлюватиме історію славного краю в усі часи визвольних змагань за волю України. Ініціаторами виступили ЧОГ «Вільне козацтво Холодного Яру» та історичний клуб «Холодний Яр».

З пропозиціями щодо архітектурних проектів будівництва музею, наповнення музеїної експозиції та фінансової та творчої допомоги у втіленні проекту звертайтеся за телефоном у Черкасах: (0472) 31-29-74, за адресою: м. Черкаси, вул. Ільїна, 330, к. 4 або за електронною адресою: Cossack_land@i.ua.

НА КІРОВОГРАДЩИНІ НЕСПОДІВАНО ВЧИНИЛИ СПРОТИВ ВШАНУВАННЮ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ

29 квітня ц. р. у рамках щорічних вшанувань борців за Українську державу Історичним клубом "Холодний Яр" на Кіровоградщині заплановано встановлення на території Соснівської сільської ради пам'ятного знаку хліборобам Соснівки та навколоїшніх сіл, які загинули післяжнівною пори 1920 року. Напис на стелі буде такий: "На пам'ять про хліборобів Соснівки, Дев'ятки, Скаржинки і Тирнавки, які у вересні 1920 р. підняли повстання проти більшовиків і загинули під шаблями червоного ескадрону". Побудову пам'ятника здійснено коштом клубу "Холодний Яр". Автор пам'ятника – Дмитро Бур'ян (Черкаси).

Звернувшись до місцевої сільської ради щодо сприяння та участі у відновленні справедливості до невинних жертв – дідів і прадідів сучасних мешканців цих сіл, "Холодний Яр" несподівано для себе зіштовхнувся з перешкодами, які виникли у справі встановлення пам'ятного знака.

Ось як про це розповідає президент Історичного клубу "Холодний Яр" Роман Коваль: "Ми вражені і вважаємо неправомірною відмову сільського голови Лариси Лебідь.

Пані Лебідь покликається на ст. 19 розділ III Закону України "Про доступ до публічної інформації", в якій, як вона стверджує, начебто зазначено, що "проекти нормативно-правових актів рішень органів місцевого самоврядування, розроблені відповідними розпорядниками, оприлюднюються ними не пізніше, як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття".

Сільський голова пише: "В зв'язку з тим, що ваш лист №468 від 21.03.2012 надійшов до Соснівської сільської ради 22.03.2012 питання "Про встановлення пам'ятника" на чергову сесію, яка відбудеться 30.03.2012, винести неможливо". Дивно, але шановний голова забула, що перший лист до неї було скеровано 16 лютого 2011 р., тобто за 42 дні до початку сесії. На цей лист сільський голова досі не відповіла. За дату відліку сільський голова чомусь бере лист від 21 березня 2012 року...

Насправді ж у Законі України "Про доступ до публічної інформації" взагалі немає вимоги подавати документ за 20 робочих днів їх розгляду з метою прийняття. Оскільки відмова сільського голови безпідставна, не ґрунтуються на вказаному законі, ми просимо депутатів Соснівської сільської ради на сесії 30 березня таки розглянути питання встановлення 29 квітня 2012 р., пам'ятного знаку на пам'ять про хліборобів Соснівки, Дев'ятки, Скаржинки і Тирнавки, які загинули мученицькою смертю в 1920 році. Не хотілося б, щоб на землі славних героїв боротьби за Волю нині були актуальними слова Тараса Шевченка "славних прадідів великих правнуки погані..."

Ситуацію для "Козацького краю" додатково прокоментувала досвідчений юрист, директор столичного ТОВ "ЮРІНТЕР КОМПАНІ" Н.Жорова: "Розділ III Закону України "Про доступ до публічної інформації" не містить вимоги про те, що "проекти нормативно-правових актів рішень органів місцевого самоврядування, розроблені відповідними розпорядниками, оприлюднюються ними не пізніше, як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття". Слід відмітити, що в інших статтях вказаного закону також відсутні положення, які б зобов'язували оприлюднювати проекти нормативно – правових актів рішень органів місцевого самоврядування не пізніше, як за 20 робочих днів. Крім того, відповідно до ч. 1 ст. 8, ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Таким чином, враховуючи наведені вище положення Закону та Коституції України вважаємо, що відмова голови Соснівської сільської ради Л. Лебідь винести на розгляд сесії питання, підняті в листі президента Історичного клубу "Холодний Яр" №468 від 21.03.2012 з підстав, що викладені у листі від 20 березня 2012 р. за №69, є формальною та протиправною".

Чому в Україні і на 21-у році Незалежності бажання вшанувати пам'ять героїв визвольної боротьби викликає такий спротив? Ситуація навколо вшанування українських повстанців на Кіровоградщині набуває всеукраїнського розголосу. "Козацький край"

буде оперативно інформувати своїх читачів про наступний розвиток подій.

ПОВСТАННЯ В СОСНІВЦІ ВОСЕНИ 1920 РОКУ: ЯК ЦЕ БУЛО...

Про це 2009 року газеті "Незборима нація" розповідав Василь Трохимович Колісник, 1927 р. н., який зібрав свідчення очевидців – родичів і односельчан.

Одразу після жнів 1920 року села, що загніздилися у верхів'ї Тясмина, наповнили московські "продотряди". Грабували завзято, вже і хліба людям не вистачало. А "продармейцам" все було мало, вони ходили дворами з наставленими гвинтівками, підлякували людей і забирали все, що знаходили. І терпець у селян урвався. Хлібороби Соснівки, Дев'ятки, Скаржинки, Тирнавки та інших вийшли на залізницю і розібрали її. Колії і шпалы зняли від

вирішки, що далі робить, як з боку Княжої (тепер Красносілля) побачили вершників, які галопували з шаблями наголо. Хтось вигукнув:

– Кіннота!

Люди – у різні боки. Та вершники вже налетіли і почали рубати. Ті, що були близче до байраку, вскочили в гущавину яру, більшість ж тікала полем. Вершники наздоганяли їх і рубали. За кілька хвилин загинуло понад півсотні людей. Але червоним було цього мало, вони кинулися навздогін тих, хто встиг відйті.

Перерубавши людей у полі, кавалерійський ескадрон пішов на Соснівку. При в'їзді в село, коло хреста, тачанка розвернулась і з кулемета відкрила стрілянину по хатах.

Одарка Колісник, 1896 р. нар., розповідала: "Я ходила по хаті з малою Машунею, хотіла її приспать. Раптом чую: та-та-та! Пулі били у стіни та по стрісі. Тільки вспіла повернувшись до переднього вікна, як почувся тріск дзеркала, перед носом пролетіла куля і впала в мисник серед тарілок. Я з дитиною – на діл і лежала, поки стрільба не закінчилася".

"Дід шив валянки, а я допомагав йому кроїть, – доповнював Трохим Колісник, 1893 р. нар., – дивлюсь: троє з шаблями йдуть прямо у двір. Двоє залишились біля хати, один зайшов і прямо з порога питає, чому не виступаєте проти совєтської влади. А дід Штага йому: "А що виступати, який толк? Хліб уже забрали весь до зернини. Що це за влада, що в наших дітей останній кусок хліба із рук вириває? У людей терпець кінчився, от і виступають".

Комісар у відповіді: "Ви не галадаєте! Галадають байци Красної армії і рабочі в гарадах. У вас є хлеб! Передайте всем: кто буде пратівіться пралетарської владі, атвтіт па всей строгасті закона!" Сказав, повернувшись і вийшов. А під вечір до Соснівки підійшов бронепоїзд і став бити з гармат по селу. Обстріляв і хутір Дев'ятку...

Люди вже збиралі порубаних. Більшість лежало ниць. Поле – у крові, важко було знайти своїх, кожний шукав батька чи брата.

Потім стали збирати всіх підряд. Ложили на рядно і вчотирьох несли на кладовище. Дехто ще дихав. У людей були

порубані обличчя, ший, руки, плечі, спини. Люди кричали від болю, засохлі рани розривались, кровоточили. Рядна – хоч викруті від крові. У Терешка Мовчана і Тимоша Лепетя від обличчя залишилось одне м'ясо. Вони вже були і не раді, що лишилися живими. Лепетя принесли вночі в сарай на горище. Він там мучився до смерті. Його ховали із закритим лицем. Помер в муках і Терешко. На другий день усіх загиблих перенесли на дев'ятське кладовище".

Поля Ващенко із Скаржинки продовжувала: "Дядина Олена, плачуши, запитала мене: "Хочеш дядька побачити?". Я кинула головою, і ми пішли на кладовище. Я як глянула, ой Боже мій, скільки їх там лежить! Біля дядька – двоє сусідів. В одному скривлено все, порубано руки, плечі, лицє. Очі відкриті, в них застиг жах. Голови покладені на праве плече, на одній шкурочці держаться. У того, що лежав по правій бік, голову розрубано пополам. Дядька проткнули шаблею, він був весь у крові. Як я це все побачила, то я вже не плакала, а страшенно кричала. Постелили ми в яму рядно, положили всіх рядом і рядном накрили. Так і поховали. Засипати могилу не встигли, бо почався обстріл із бронепоїзда. Могилу засипали аж вночі. Мене на кладовище більше не пускали. А люди ще кілька вечорів збиралися там, бо вдень тільки почнуть хоронити, як із бронепоїзда: гу-гу – гу-гу! Снаряди рвуться – то близче, то далі".

У ті дні багато чоловіків розійшloся по куди. Хто пішов у Цвітну до отамана Пилипа Хмари, а хто в Холодний Яр, частина зникла невідомо де. "Щоб покарати Соснівку, червоний бронепоїзд із гармат, прямою наводкою, розстрілював селянські хати, – розповідала Марія Павловська, 1913 р. нар., із с. Соснівки. – А двох наших сільських хлопців укинули в топку паровоза..."

Ще довго продовжувались бої і сутички, але після цієї розправи все менше і менше людей вливалось до повстанців. А червоні кінні роз'їзди ще довго шниряли околицями. Більшовики боялися гуртування людей, тож вишукували ватажків і знищували. Так поступово, де брехливою агітацією, а де зброєю, потопили у крові народний рух за волю, за Самостійну Україну. Але духу народного не зламали!

Підготував Ігор АРТЕМЕНКО

Проект пам'ятника роботи скульптора Дмитра Бур'яна

битим, тож селяни постановили більше не пускати у Соснівку розбійників. Східний бік села і княжанський шлях обклади боронами – вгору зубцями. Під кінець вересня коло могили, що при цвітнянському шляху, зібралися хлібороби Соснівки, Дев'ятки, Скаржинки і Тирнавки. Людей підняли Йосип Павловський, Гарасим Орлик, Андрон та ще хтось.

"А хто поведе в бій?" – запитали селяни. "Кузьма Бурий, – вигукнув хтось із соснівчан, – він же прaporщик царської армії.

За півгодини прийшов Кузьма, вибрався на могилу, оглянув всіх і запитав: "У кого є гвинтівки?" "Шість чоловік підняло рушниці. "Оце і все? Безоружних я вас не поведу, це ж йти на вірну смерть!", – сказав і подався додому. Люди загукали: "І він проти нас! Хіба він не знає, що ми з'єднаємося із цвітнянами, вищеверещанами, підем на Цибулів і розоружим військовий шалон. У нас буде зброя!"

Спалили за собою мости 120-150 чоловік. До повстанців приєдналися й кілька мешканців соснівського хутора. Соснівчани ж, послухавши Кузьму Бурого, завагались. Більшість їх залягло в кущах біля княжанського шляху.

У Цибулевому якраз стояв червоний ескадрон курсантів Єписаветградської кавалерійської школи. Хтось іх, очевидно, повідомив про хвилювання в Соснівці. А повстанці вже підійшли до байрака. Ще не обдивились де ті цвітняни, не встигли навіть

З Бібліотеки Конгресу США до Черкас і Києва передали рідкісні видання партитур Кошиця

Це – 19 партитур обробок українських народних пісень та творів церковної музики нашого видатного диригента і композитора Олександра Кошиця. Усі видрукувані в 1933-34 роках в США видавництвом "M.Witmark&Sons" окремими брошурками серії "Songs of the Ukraine". За свідченням американської преси, видання мало величезний успіх – його загальний наклад сягнув 140 тисяч примірників, розійшовся миттєво переважно серед неукраїнських хорових колективів, коледжів, музичних осередків. В Україні ж дотепер цих видань не було. Благодійним фондом імені Олександра Кошиця та камерним хором "Канон", на прохання яких вони надійшли, примірники видань надані Національній бібліотеці України імені В.Вернадського та Черкаській обласній науковій бібліотеці імені Т.Шевченка.

Унікальність видань полягає в тому, що тексти творів перекладені англійською мовою із максимальним збереженням змісту (на відміну від знаменитого "Шедрика", для якого був написаний абсолютно новий, не пов'язаний з оригінальним, текст). За словами самого Олександра Кошиця, це був перший випадок, коли українська пісня була представлена чужою мовою. Але ті, хто побачить власне видання, зрозуміють, що це презентація не тільки пісні, а й історії, традицій і звичаїв українського народу. Олександр Кошиць разом із перекладачем – музикознавцем, музичним педагогом, композитором Максом Т.Кроуном, кожний твір доповнюють короткими поясненнями щодо ситуації, про яку йдеся у пісні, історичних обставин походів, відомостями про згадувані історичні постаті, описами звичаїв та святкувань, історії пісенної культури українців тощо. Так американці, які до цього, можливо, жодного разу не чули про такий куточок планети, як Україна, отримали цілій букет яскравих найрізноманітніших уявлень та відомостей про неї, емоційно підкріплених чудовими мелодіями.

опинився на межі фізичного існування! Видання є унікальними з огляду й на те, що ряд вміщених у них творів ніколи до нашого часу в Україні не публікувалися і не виконувалися. Ці музичні версії народних пісень і релігійних творів створені Олександром Кошицем у США та ще й досі захищені від перевидання правами видавця. З отриманих пісень лише декілька легко впізнавані за ме-

"Sing Ukrainian songs in english too" ("Співайте українські пісні англійською також") – такий заголовок коротенької заміточки, що з'явилася 15 листопада 1940-го року в "Ukrainian Weekly", англомовному додатку до найстарішого періодичного видання українців в США – газети "Свобода". У ній анонсувалося друге видання хорових партитур українських народних пісень в обробці Олександра Кошиця з перекладами текстів англійською мовою. Сімома роками до того вийшла перша серія брошурок з партитурами української церковної музики та українських народних пісень в обробці Олександра Кошиця. Надзвичайно успішний проект і майже невідомий в Україні...

Нешодівно ж ці рідкісні видання надійшли до Черкас і Києва з Бібліотеки Конгресу США.

Ось лише один приклад таких поясень (до пісні "Mohyla"): "Могили" в українських степах подібні за виглядом та призначенням до наших індіанських курганів. Це – поховання давніх скіфських шарів, кочових героїв, а пізніше – козацьких вождів. "Могили" використовувалися з другої половини 15 та аж до 18-го століття як пункти для світлових сигналів, аби попередити про вторгнення татарських орд. Вони є чудовими прикрасами одноманітного степового ландшафту. Це німі свідки бурхливої історії України та козацької слави, що чарують розум, серце, пробуджують уяву та фантазію українського народу. Вони згадуються у багатьох українських піснях поруч із найвизначнішими моментами в духовному житті народу, як історичними так і особистими".

Поруч із феноменальним успіхом хорів під керуванням Олександра Кошиця, які ще були на пам'яті американської аудиторії, ці видання є чудовим прикладом, як би зараз сказали, роботи зі створення іміджу свого краю. І то роботи в час, коли народ того краю

M. Witmark&Sons припинило свою діяльність у 40-х роках минулого століття. Лише після отримання згоди на копіювання бібліотека надіслала матеріали в Україну разом із ліцензією на подальше розповсюдження. За взаємною домовленістю право власності українського оригіналу передане головній книгорізарії України – Національній бібліотеці імені Вернадського. А дві із дозволених трьох копій залишені у Черкасах.

Для Благодійного фонду імені Олександра Кошиця та камерного хору "Канон" – це тільки початок роботи з пошуку невідомих публікацій, адже твори Кошиця видалися в США не раз. Зокрема, у 1940-42 роках розширене перевидання партитур з англійськими перекладами налічувало вже 42 твори. Фонд має намір отримати і ці видання. А зроблений тепер справі Фонд та "Канон" та кожен, хто в подальшому вичатиме отримані видання, великою мірою мають дякувати пані Галині кірніenko, віднедавна співробітниці КП "Інститут розвитку міста" Черкаської міськради за організацію спілкування з численними американськими установами.

Оксана КОЛІСНИК, директор БФ імені Олександра Кошиця

Олександр Кошиць – всесвітньо відомий український хоровий диригент, композитор, етнограф і письменник-мемуарист. Народився в селі Ромашки Канівського повіту Київської губернії в родині священика. 1877 року батько переїхав на нову парафію поруч із Шевченковою Кирилівкою – у село Тарасівку Звенигородського повіту. До речі, свого часу Тарас Шевченко наймитував у його прадіда-священика Григорія Кошиця, а згодом, коли вже був вільним художником – безупішно сватався до дочки останнього, Феодосії (Тодосі)...

1917 року Українська Центральна Рада покликала Олександра Кошиця до Музичної Театральної Комісії, яка була зародком пізнішого Міністерства Мистецтв України. За часів Директорії, спільно з К.Стеценком, О.Кошиць став співорганізатором Української Республіканської Капели, з якою, за дорученням Симона Петлюри (той був фанатом поставленої Кошицем "козацької" опери "Енеїда") відбув у концертну подорож Західної Європою й Америку. Цей колектив, на той момент найкращий в Україні, засобами мистецтва інформував світ про боротьбу українського народу за незалежність.

Після падіння УНР Кошиць уже не зміг повернутися з хором до України.

Українська республіка насіка капела Олександра Кошиця успішно гастролювала європейськими столицями: їй з 1919 року аплодували Чехословаччина, Австрія, Швейцарія, Франція, Бельгія, Голландія, Англія, Німеччина, Польща, Іспанія. 1922 року О.Кошиць зі своїм хором вийшов у турне до Америки, де користувався ще більшим успіхом, ніж у Європі. Хор завоював і грандіозну славу в США, Аргентині, Уругваї, Бразилії; з великим успіхом він концертував між роками 1923–1924 в Канаді, Кубі, Мексиці, Флориді, Каліфорнії.

Попри триумфи в Європі й Америці, Кошиць все частіше мучила нестерпна постальгія, тривожили звістки з батьківщини. Він писав: "Єдина моя надія, що держить мене на землі і дає силы жити, – це бути перед смертю дома, побачити мілых друзів, мій дорогий Київ, мою Україну". На жаль чи на щастя (враховуючи на те, що могло чекати в країні більшовицьких репресій на популяризатора української незалежності), бюрократична система узгоджень розтягувала такі процедури на роки. Восінню 1928 року надійшло повідомлення, що його кандидатуру на повернення в Україну не затверджено. Кошиць дуже болісно сприйняв цей удар. Уже пізніше, у канадському Вінніпезі упорядкував щоденникові записи ("З письмом через світ", видруковані посмертно) та написав "Сногади".

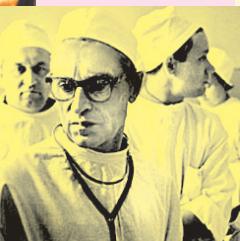

"100 ВЕЛИКИХ УКРАЇНЦІВ": СПОГАД ЧЕРЕЗ РОКИ

Минає четвертий рік відтоді, як 11 квітня 2008 року вперше в історії незалежної України було визнано "100 великих українців".

"Великі українці" – проект українського телебачення, який поєднував у собі ток-шоу з інтерактивним опи-туванням телеглядачів, а в міжпрограмний період – усіх громадян України щодо місця й ролі видатних державних і політических діячів, військових, художників, учених, спортсменів, релігійних діячів тощо у національній і світовій історії.

Формат створено телекомпанією Бі-Бі-Сі, і в оригіналі він має називу 100 Greatest Britons – в Україні ж став не просто новим телешоу, а гучною загальнонаціональною акцією, яку реалізувало телебачення.

Програма виходила в сезоні 2007 – 2008 рр. на телеканалі "Інтер" у вигляді

декількох ток-шоу. Презентації проєкту "Великі українці" і попередні голосування відбулися в таких містах, як Київ, Львів, Ялта, Харків, Одеса, Донецьк, Сімферополь, Ніжин, Миколаїв, Острог, Чернівці, Кам'янець-Подільський. За підрахунками компанії GFK, усого на поче-не звання Великого українця претендувало 14 тисяч осіб, за яких було віддано понад 800 тис. голосів – майже у 27 ра-

зів більше, ніж за аналогічний період на батьківщині проєкту – у Великій Британії. Зрештою, екс-керівник телепроекту "Великі українці" Вахтанг

Кіпіані зробив різку заяву про нахабну фальсифікацію остаточних результатів голосувань. За його словами, Степана Бандери, який ще за два дні до підбиття підсумків був абсолютним лідером по кількості голосів, раптом "посунули"...

Заяву знаменитого журналіста зам'яли,

нічого не зробиш, як би це когось не лютило.

Зрештою, перша десятка великих українців усіх часів

така: Ярослав Мудрий, Микола Амосов, Степан Бандера, Тарас Шевченко, Богдан Хмельницький, Валерій Лобановський, В'ячеслав Чорновіл, Григорій Сковорода, Леся Українка та Іван Франко. Черкаські ЗМІ

тоді пораділи, що з десятки перших троє народа-дилися на Черкащині та Й Сковорода на Черкащині певний час працювали і жив. Ми ж відзначимо інше: як бачимо, у першій п'ятірці, якщо не рахувати князя Ярослава, двоє тих, хто зі зброєю у руках боровся проти окупантів, поет, який за зброю мав слово і тільки одна суто мирна людина – лікар... Те саме спостерігаємо і в першій трійці другого десятка переможців: гетьман Іван Мазепа, лідер УПА Роман Шухевич та політрепресований поет Василь Стус. Та й у третій десятці сотні великих українців бачимо імена Симона Петлюри, Петра Конашевича-Сагайдачного, Нестора Махна, Данила Галицького, Пилипа Орлика і Євгена Коновальця... То хто там казав, що сучасні українці – це суцільні мовчазні гречкосії? Козацький дух нікуди не подівся, він змушує нашадків славних лицарів розпрямляти плечі й гордо піднімати голови...

Час, що минув, лише дав справжнім Героям нових симпатиків.

Ігор АРТЕМЕНКО

"ЛАГІДНА УКРАЇНІЗАЦІЯ" ОГОЛОСИЛА ЛЮТУ ВІЙНУ РОСІЙСЬКОМУ ШАНСОНУ

Найвідвертіший та один з найпатріотичніших концептів цієї весни, з гострою сатирою і оригінальним гумором програмів у львівському клубі "Культ". Відомий український ведучий і актор Антін Мухарський у сценічному образі націоналіста Ореста Лютиого під музичний супровід антиталітарного гурту "Сталін унд Гітлер капут" (більш відомого як "СамоГон") презентував унікальний проект "Лагідна українізація". Програма, мета якої – українізувати російськомовні попсу та шансон, була виконана під гучний шквал оплесків вдячної публіки, повідомили на "Остріві Галіція".

"Проект "Лагідна українізація" замислився давно, – розповів Антін Мухарський (Орест Лютий). – Під час армійської служби у 1989 році з товаришем, Олександром

Бойком переробив російську "Песню про зайцев". На український манер приспів цієї композиції звучить так: "А я не москаль, а я не москаль і не буду я в армії служити. А я не москаль, а я не москаль, бо не можу я у неволі жити...". Три роки тому народилось ще три україномовні кавери на російські пісні. Такий культурологічний проект є актуальним у наш час. Адже кількість російської попси, шансону, серіалів, якими нас годують телебачення та радіо, перевищує тут кількість, яку може дозволити собі споживати культурна особистість України. Проект "Лагідна українізація" є спробою культурологічного опору, спротиву тій тотальній дебілізації, яка стрімко набирає обертів".

Розпочалась шок-культурна програма "А я не москаль!" застереженням,

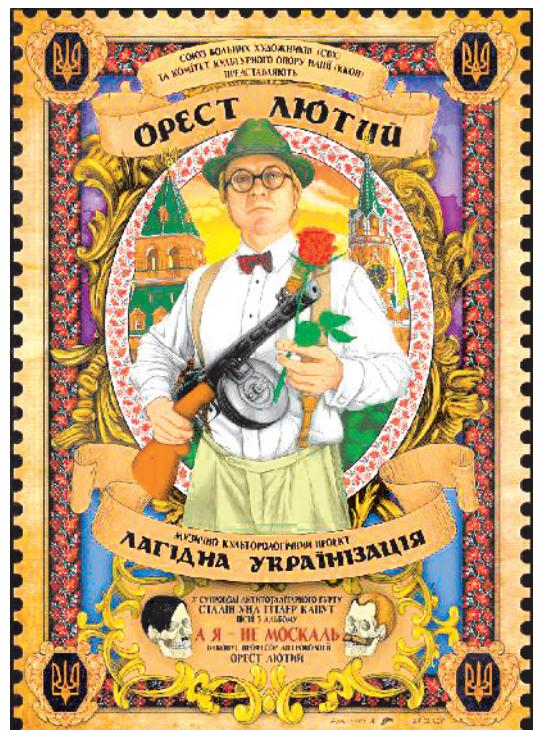
що людям без почуття гумору краще покинути зали. Під шквал оплесків на сцені з'явився Антін Мухарський, а точніше, його радикально-патріотичне "я" – Орест Лютий та гурт "Сталін унд Гітлер капут" у партізанських строях.

Стартував виступ з "Мурки". У виконанні Лютиого цей хіт розповідав про молодицю Галю з Винників: "Галю, моя ти Галочка...". А зеківський блатняк "Владимирський централ" перетворився на україномовну пісню про важкі часи сучасних політ'язнів "Лук'янівський СІЗО...". Композиції проекту "Лагідна українізація" були присвячені українським героям. Згадуючи світле ім'я Романа Шухевича, Орест Лютий виконав відому радянську композицію "Шаланды, полные кефали", яка перетворилася на націоналістичний гімн під назвою

"Вагони, повні москалів". А шансонівський хіт "Одесса" зазвучав під мелодії улюбленої "Смереки" та був присвячений Степанові Бандері. З нищівною критикою лунали композиції про радянський КДБ. А "День перемоги" у Мухарського перетворився на гімн українським націоналістам з гучною назвою "Вічна слава".

У розпал вечора Антін Мухарський прочитав звернення до українських митців. "Це відкриття першого українського культурного фронту опору диктатурі несмаку і жлобства у всіх галузях мистецтва і масової культури, – наголосив він. – Почалася велика культурна війна! Беремось до мистецької зброй, якою є поетичний рядок, влучна метафора, гострий гумор!"

www.uzinform.com.ua

www.cossackland.org.ua

Козацький край

НА САЙТІ ГАЗЕТИ «КОЗАЦЬКИЙ КРАЙ» МАЄМО ВІДВІДУВАЧІВ ЗІ 43 ДЕРЖАВ ЗАКОРДОНУ!

За тиждень, що минув, лічильник ClusterMaps зафіксував «заходи» з чотирьох нових країн – Франції, Шрі-Ланки, Румунії та Сербії

Франція

Словаччина

Індія

Чехія

ПАР

Грузія

Японія

Аргентина

Польща

Чорногорія

Шрі-Ланка

Іспанія

Великобританія

Бельгія

ОАЕ

Ізраїль

Португалія

Італія

Нідерланди

Естонія

Сербія

Австрія

Азербайджан

Ірландія

Молдова

Канада

Ісландія

Австралія

Росія

Німеччина

Єгипет

Греція

Тайланд

Угорщина

Фінляндія

Данія

Біларусь

США

Швейцарія

Бразилія

НЕ КОНОТОПОМ ЄДИНИМ

**Валентин ГАЙДАЙ,
"Дзеркало тижня"**

Сторінки козацької історії, особливо до Богдана Хмельницького, що досі лишаються в тіні, містять вражаючі факти, про які з тих або інших причин заведено було мовчати. Одна з таких тем – історія козацько-московських конфліктів XVI – першої половини XVII століття. Багато хто чув про розгром козаками московського війська під Конотопом чи про українсько-російський конфлікт 1708-1709 рр., а ось про те, що Москва добрих півтора століття тримала від козацької шаблі, широкий загал майже не знає... Це зумовлено багатьма роками радянської та російсько-імперської пропаганди, яка, серед іншого, вбивала українцям у голову, що вони мало не для того з'явилися на світ, аби після Переяславської ради з радістю розчинитися в Московщині.

Насправді ні позитивних, ні навіть помірковано-нейтральних почуттів козацтво до свого північного сусідів не виявляло (як і той – до них), а навпаки – за першої-ліпшої нагоди не гребувало поживитися московським добром та продемонструвати йому свою військову потугу...

Першим серйозним козацько-московським конфліктом можна вважати війну між Великим князівством Литовським та Московією, що відбулася на зламі XV-XVI століть.

Велику роль у залученні козацтва до війни з Московією відіграла українська еліта, зокрема черкаський і канівський староста Остафій Дашкович, чий авторитет серед козаків був високий, оскільки свого часу він прославився як організатор і керівник вдалих походів на Крим. Організовуючи 1515 року похід проти Москви, О.Дашкович та кіївський воєвода Андрій Немирич ставили собі за мету відвоювати Чернігово-Сіверщину, яка тоді була під зверхністю Великого князя московського. Втім, цим планам не судилося здійснитися, оскільки козацьке військо дуже підвільни татари, котрі також брали участь у поході і почали грабувати українське населення Чернігово-Сіверщини, що жно козаки вигнали звідти московитів.

Уже в 1521 р. козаки на чолі з О.Дашковичем повторили спробу походу на Москву. Цього разу удача всміхнулася козацтву, яке дійшло майже до Москви. Великий князь московський Василій III навіть мусив утикати на північ, покинувши свою столицю напризволяще. Чергова Московська (відома як Ливонська) війна вибухнула 1558 року. Відтоді приблизно чверть століття військові акції козаків проти Москви були нерозривно пов'язані зі вправним стратегом – руским воєводою Філоном Кмитою-Чорнобильським. Перша близькуча перемога козацької зброї під його головуванням датується 1562 р., коли козаки розбили москов-

ське військо під Черніговом і оволоділи містом. Після цього козаки завдали нищівної поразки загонам князя Мещерського і просунулися на північ – до Стародуба.

У 1563 р. на Москвію ходив Михайло Вишневецький – двоюрідний брат славетного Байди. Під час його походу козаки вдерлися в Новгород-Сіверський та Почеп, захопивши багату здобич і бранців, а ще через чотири роки, вже під орудою князів Костянтина Вишневецького, Януша Збаразького та Романа Санґушка, розгромили московське військо біля озера Суши, здобули ряд локальних перемог під Вітебськом, Улою, Кривицом. Москва зазнала збитків на 40 тисяч рублів – величезну на той час суму.

Наступним епізодом козацько-московського протистояння і, зокрема, під орудою оршанського старости Ф.Кмити, була кампанія польського короля Стефана Баторія 1579-1581 років... Уже на початку 1579 р. козаки оволоділи замками Кашцяни й Красне, що не вдавалося регулярній армії Речі Посполитої. Не забарілися впасті перед козацькою шаблею й міста-фортеці Туровль та Сокіл, чимало сил доклали українські козаки й до облоги основної московської твердині – Полоцька. Але місто встояло. Паралельно козаки під загальним керівництвом Ф.Кмити здійснили спустошливий похід на Смоленщину.

Олександр Гваньїн у "Хроніці європейської Сарматії" пише, що козаки "спалили до двох тисяч сіл". Звісно, це перебільшення, проте полонених було стільки, що козаки не знали що з ними робити...

Без найактивнішої участі козаків не обійшовся й наступний – 1580 рік... Спочатку перед козаками впали Стародуб і Почеп, згодом похінулися й смоленські мури, під якими козаки віщент розбили восьмитисячне московське військо. Далі, вдало ма невруочи, Кмита Чор-

ного – року Ливонської війни Філон Кмита знову здійснив успішний рейд Московщиною разом із віленським воєводою Миколою Радзівілом. Московити уникали відкритих боїв, і всі сили, які лишилися після падіння Великих Лук, стягували до Пскова. Козаки дійшли аж до верхів'я Волги і невдовзі приєдналися до основних сил Речі Посполитої. Сам Псков встояв, проте це не особливо вплинуло на перебіг війни, – Москва програла і стратегічно, і геополітично.

1598 року в Московському царстві спалахнула громадянська війна, викликана династичними та суспільно-політичними чварами, – так звана Смута. Звісно, цим не могла не скористатися Варшава, яка знову звернулася до козаків. Це було логічно. По-перше, Польща прагнула замиритися з козацтвом після широкомасштабного повстання під проводом Северина Наливайка, по-друге – дуже добре пам'ятала попередні роки, коли козаки грави важливу скрипку у військах Речі Посполитої. Отже, козаки брали участь у поході самозванців Лжедмітря I та Лжедмітря II. Ці два горе-авантюристи ставали – хоч і ненадовго – царями Московії.

Після двох невдалих спроб оволодіти Москвою байками про воскреслого сина Івана Грозного Дмитра тодішній польський король Сигізмунд III Ваза у 1609 році вдався до прямої військової інтервенції. Спершу королівське військо, яке, звісно, не обійшлося без запорожців, ударило по Смоленську, однак місто було добре захищене, тому король із головними силами пішов на Москву. Далі події розвивалися швидко – польсько-литовсько-козацькі війська ввійшли в Москву, царя-невдаху Василя Шуйського було скинуто, а новим царем оголошено сина Сигізмуна III – королевича Владислава. На цьому війна мала б закінчитись, а козацтво з тріумфом і здобиччю повернутися додому...

Але невдовзі після того, як у серпні 1610 року перед королівським шатром, розбитим на Дівочому полі поблизу Москви, московити били чолом і присягали, як сказав би відомий український політик, порожньому місцю (Владислав Сигізмундович знат про сумний досвід престолонаслідування обох Лжедмітрю і не приїхав), спалахнув новий польсько-московський конфлікт... Козацтво раділо, оскільки знало, що без його потуги Речі Посполитій не впоратися. Цього разу козаки діяли під орудою гетьмана Петра Сагайдачного. Найактивніші операції було проведено в червні 1618 р., коли Сагайдачний повів на Москву 20 тисяч козаків. Як за принципом доміно, перед гетьманом П.Сагайдачним і

полковником Михайлом Дорошенком падали міста: Лівни, Єлець, Данков, Лебедян, Скопин, Ряжський, Шацьк...

Московський цар кинув у бій свій головний резерв – загони князя Пожарського. Проте

– середини XVII ст. стала Смоленська війна 1632-1634 років. За участь у ній козаки виторгували в Речі Посполитій чималих привілеїв, і серед них – визнання православної Київської митрополії. А новообраний король Владислав Ваза обіяв козацтву розв'язати всі їхні проблеми на найближчому вальному (загальному) сеймі. Отож козацтво охоче долучилося до нової війни. Уже в лютому 1633 р. козаки штурмували Путівль та Новгород-Сіверський, щоправда безрезультатно, а ось із облогою Валуйок козакам поталанило більше. Під час тієї облоги їх очолював майбутній ватажок антипольського повстання 1638 року Яків Острянин.

Найактивніше проявили себе козаки в епіцентрі воєнних дій – під Смоленськом, який на той час контролювався поляками, але був заблокований московським військом на чолі з Михайлом Шейном. Появу запорожців під Смоленськом поляки сприйняли не інакше як рятівне коло. І мали рацио – за лічені дні українці зняли московську блокаду, а військо Шейна перейшло до оборони. Після цього, як і в часи Смути, козацькі загони вирушили в рейд – від Путівля до Вязьми, завдаючи поразки за поразкою московським загонам. Втім, у другій половині 1633 р. московитам вдалося поплындрувати східні українські терени, оволодіти Миргородом, Полтавою, Борзною. Козацтво разом із польськими загонами спнило московський наступ у битві під Миргородом і на початок 1634 р. опанувало ситуацію на Чернігово-Сіверщині. Че-

...Не Конотопом єдиним, локальними сутичками та антиросійським повстанням гетьмана Івана Мазепи характеризуються українсько-московські конфлікти. Історія України – це не лише морські походи на Туреччину, не лише Національна революція під проводом Богдана Хмельницького, а й найактивніша участь запорожців у Тридцятирічній війні 1618-1648 рр. в Європі, походи на Молдавію та військові операції проти Московії...

до основних сил Речі Посполитої під Тушином. 10-11 жовтня відбувся генеральний штурм Москви, проте вона встояла. Після цього Сагайдачний скерував своє військо на південь, аби не дати можливості царському війську отримати підкріplення.

Доки козацтво панувало на південь від Москви, захопивши кілька міст, поляки розпочали мирні переговори з царем. Попри спротив Сагайдачного і королевича Владислава Вази, 11 грудня було підписано Делінське перемир'я між Москвським Царством та Річчю Посполитою, за яким до останньої відійшли Смоленщина, Чернігівщина, Новгород-Сіверський, Стародуб та ще кілька значних міст. Якщо ж Владислав Сигізмундович був не в захваті від миру з Москвою, бо прагнув повернутися собі царський трон, то П.Сагайдачний намагався дати раду козацькому війську, чисельністю якого на кінець 1618 р. сягнула 40 тисяч чоловік. Тому й не дивно, що козаки ще довго "гуляли" Москвщиною.

Фінальним акордом козацько-московських конфліктів XVI

резе це цар не зміг перекинути підкріплення під Смоленськ, і захисники міста капітулювали. У червні 1634 року Москвське царство було вимушене уклсти призначивши для себе мирний договір.

Як бачимо, не Конотопом єдиним, локальними сутичками доби Руйни та антиросійським повстанням гетьмана Івана Мазепи характеризуються українсько-московські конфлікти. Сподіваємося, що ми донесли до читацької аудиторії історичний мінімум, необхідний кожному, хто має паспорт із Тризубом або вважає себе українцем. Адже історія України, зокрема доба Козаччини, – це не лише морські походи на Туреччину, не лише Національна революція під проводом Б.Хмельницького, а й найактивніша участь запорожців у Тридцятирічній війні 1618-1648 рр. в Європі, походи на Молдавію та загудувані тут військові операції проти Москвії. Звісно, до цих подій можна ставитися по-різному, але неприпустимо їх забувати, адже вони – невід'ємна складова нашої минувшини.

нобильський вибив московські залоги з міст Велікі та Усвяті, відрізнивши таким чином шлях московитам до Великих Лук. Невдовзі впали й самі Великі Луки. Під час штурму міста відзначилися козацькі ватажки Гаврило Біруля, отамани Сверговський, Димко.

Наступного – й завершаль-

Пожарський, який не побоявся у 1612 р. піти проти переважаючих сил поляків, вдав, що захворів. Його замінив князь Григорій Волконський. На початку вересня 1618 р. більшість його загонів були розбиті козаками під Коломною і Зарайськом і, вовчиль, були б знищені повністю, якби не лист королевича Владислава від третього вересня до гетьмана Сагайдачного з проханням якнайшвидше вирушати до Москви. Вже шостого вересня Сагайдачний із козацтвом прибув до околиць Москви й одразу розビ неподалік її мурів кілька загонів князя Бутурліна, а ще через два дні козаки приєдналися

Церковний календар

Благовіщення Пресвятої Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії

7 квітня Православна Церква святкує Благовіщення Пресвятої Богородиці.

Свято Благовіщення – одне з двадцятих свят Православної Церкви, яке присвячене прославленню події, що описана в Євангелії від Луки (Лк.1, 26–38). Відзначається воно 7 квітня – за дев'ять місяців до Різдва Христового.

"Радуйся Благодат! Господь з Тобою..." (Лк 1, 28), – саме такими радісними для нас словами звертається архангел Гавріїл до Пресвятої Богородиці. Ці слова радісні для нас тому, що саме цей день став початком нашого спасіння. Бог приходить на землю, щоби нас возвести на небо, тому що ще у предвічній раді Святої Тройці, коли ще не був створений всесвіт, Бог поклав Сину Своєму спасті людей від гріха і смерті. Саме Благовіщення і було виявленням цієї таємні, суть якої полягає в тому, що Син Божий стає Сином Людським, і у всьому, крім гріха, стає подібним нам. Саме через це ця подія і є початком нашого спасіння від гріха і смерті.

Господь спасає нас Своєю благодаттю, Своєю милістю, але не без нашої участі. Тому слова Пресвятої Діви: "Я – раба Господня, нехай буде Мені за словом твоїм" (Лк.1, 38) – мають сакраментальне значення. Без них, тобто без згоди Пресвятої Діви Марії, наше спасіння не відбулося б.

породила Того, Хто, будучи істинним Богом, у саму мить зачаття від Святого Духа в її утрібі сприйняв у єдність Своєї Іпостасі, тобто Своєї Особи, людську природу.

Діва Марія народила Господа нашого Ісуса Христа не за Божеством Його, а за Його людською природою, яка з самої першої хвилини Боговітлення стала нероздільною і постасно з'єднана в Ньому з Його Божеством. Діва Марія народила не просту людину, а втіленого істинного Бога, і не просто Бога, а Бога у плоті. Він прийняв людську природу не з неба, а від Діви, і ця природа єдина з нашою природою, окрім гріха. Ось чому ми називаємо Марію Приснодівою Богородицею.

У перших християн це свято мало різni назви: Благовіщення про Христа, Початок Викуплення, Зачаття Христа, і тільки в VII ст. йому було засвоєно назву "Благовіщення Пресвятої Богородиці".

Про древнє шанування свята свідчить те, що від самого початку створення Християнської Церкви в Назареті, на тому місці, де Архангел благовістив Діві Марії, побудовано храм в пам'ять Благовіщення Богородиці. Про древність святкування Благовіщення свідчить святий Афанасій Великий (293-373), коли в бесіді на свято говорить, що воно є першим в ряду інших свят і особливо вшановується, бо є початком спасіння. Це свято в своїх бесідах згадують святителі Григорій Неокесарійський, Афанасій Олександрийський, Іоан Золотоустий, блаженний Іеронім, блаженний Августин та інші.

В V ст. Анатолій, патр. Константинопольський, преп. Андрій Критський (VII ст.), преп. Іоан Дамаскін (VIII ст.) та святитель Феофан, митр. Нікейський (VIII ст.) і інші написали багато хвалебних пісень на честь Благовіщення, якими і нині Церква прославляє цю подію.

Наш побожний народ завжди святкував Благовіщення особливо. В цей день не дозволяється працювати. З великою шаною до цього свята, за церковним звичаєм, "у цей день навіть ластівка не в'є собі гнізда". На Благовіщення треба приходити до храму, щоб у молитвах дякувати Богу за Його незображене милосердя до нас грішників. Благовіщення – є дійсно виявлення однієї Божої таємні і початок нашого спасіння.

Богослужіння на Благовіщення повне урочистих, величних і радісних гімнів. Багато разів тут повторюється добре знаній нам привіт ангела: "Радуйся!" Головні мотиви тієї святої і неземної радості – це втілення в плоть Божого Сина, це привілеї богоматеринства і цноти, це спасення людського роду. У радості Благовіщення бере участь небо, земля і все створіння.

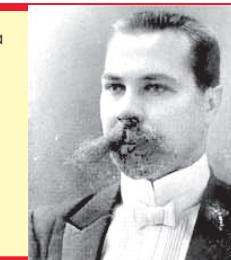
Дорогі жителі Черкаського краю! Вітаю Вас усіх з Святом Благовіщення Пресвятої Богородиці! Бажаю Вам Боже Благословення, миру і любові між усіма, а також хай у Вас будуть тільки благі вісти!

З повагою підготував – протоієрей Василь Циріль, настоятель храму Святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла. м. Чигирин

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ
30 березня – 12 квітня

30 березня 1920 р. загинув Ярослав ВОЄВІДКА, уродженець Івано-Франківщини, чотар УСС, отаман УГА.

30 березня 1973 р. помер Дмитро ДОНЦОВ (на обкладинці книги), уродженець Мелітополя Запорізької області, публіцист, філософ, політичний діяч, засновник теорії інтегрального націоналізму.

31 березня 1873 р. у Турівці на Полтавщині народився Микола МІХНОВСЬКИЙ (на фото), провідник Самостійної України, творець українського війська.

31 березня 1917 р. у Києві відкрито першу українську гімназію.

31 березня 1944 р. загинув від куль польських терористів Михайло ПОГОТОВКО, уродженець Харківщини, льотчик 1-го Українського авіаційного загону. Гайдамацького коша Слобідської України та 1-го Запорозького авіаційного загону військ Центральної Ради та Армії Української Держави, керівник Варшавського окружного відділу Українського допомогового комітету.

31 березня 1987 р. помер бандурний майстер Олександр КОРНІЄВСЬКИЙ, уродженець Чернігівської області.

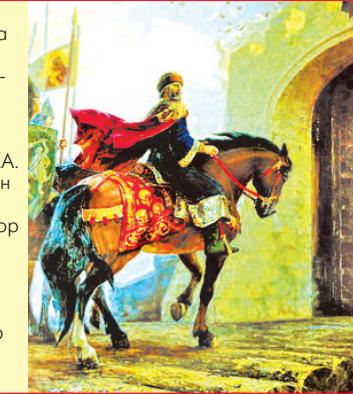
1 квітня 1907 р. у Дрогобичі на Львівщині народився Зенон КОСАСАК (на малюнку), бойовий референт УВО, оборонець Карпатської України.

1 квітня 2004 р. помер Микола РУДЕНКО, уродженець Луганщини, український письменник, філософ, громадський діяч, засновник Української Гельсинської Спілки.

2 квітня 1722 р. у Петербурзі видано царський указ про ліквідацію гетьманства і утворення Малоросійської колегії, яка складалася з російських воєвод.

2 квітня 1905 р. у Києві народився Сергій ЛИФАР, французький хореограф і балетмейстер, зірка світової величини. Постійно підкорював, що він – козацького походження.

3 квітня 1990 р. над будинком Львівської міської ради урочисто підняли український національний прапор.

4 квітня 1103 р. дружина київського князя Володимира МОНОМАХА (на малюнку) розгромила половців.

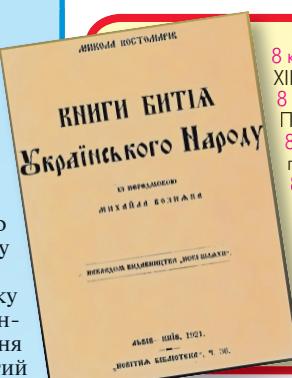
4 квітня 1882 р. у Новій Басані на Чернігівщині народився Юрій Глущко-Мова, український громадський і політичний діяч, один з організаторів українського національно-культурного й громадського життя на Зеленому Клині.

5 квітня 1710 р. в м. Бендери козаки обрали гетьманом Пилипа ОРЛИКА. 5 квітня 1882 р. у Затурицях на Волині народився історик і публіцист, один із засновників ОУН В'ячеслав ЛИПИНСЬКИЙ.

6 квітня 1917 р. після семи років в'язниці до Гуляйполя повернувся Нестор МАХНО.

6 квітня 1984 р. помер бандуррист Григорій КИТАСТИЙ, уродженець Полтавщини.

7 квітня 1919 р. загинув Іван ЛУЦЕНКО, уродженець Полтавщини, член Центральної Ради, Генеральний хорунжий Вільного козацтва, командир 1-го Подільського січового куреня Армії УНР.

8 квітня 1709 р. укладено договір між Іваном МАЗЕПОЮ, Костем ГОРДІЄНКОМ і КАРЛОМ XII про спільну боротьбу проти Москвичини.

8 квітня 1793 р. відбувся другий поділ Польщі. До Росії відійшла Київщина, частина Волині та Поділля, а Lemkivshyna – до Австро-Угорщини.

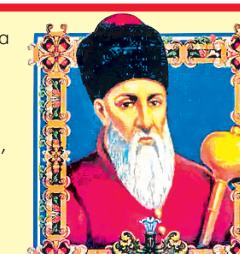
8 квітня 1847 р. поет Тарас ШЕВЧЕНКО і історик Михайло КОСТОМАРОВ арештовані за причетність до Кирило-Мефодіївського братства.

8 квітня 1920 р. загинув Олександровський отаман БОГДАН, уродженець Чигиринщини.

8 квітня 2003 р. під час війни в Іраку загинув Тарас ПРОЦЮК, уродженець Івано-Франківська, український журналіст, телевідеопідприємець агентства «Рейтер», фахівець з висвітлення подій у «гарячих точках» планети.

9 квітня 1908 р. у Станіславі утворено Головний січовий комітет.

9 квітня 2003 р. в аварії загинув Олександр КРИВЕНКО, журналіст, громадський діяч, делегат установочного з'їзду РУХу, один із засновників «Товариства Лева», «Меморіалу» і Товариства української мови.

10 квітня 1622 р. помер гетьман України Петро КОНАШЕВИЧ-САГАЙДАЧНИЙ (на малюнку), уродженець Галичини.

10 квітня 1868 р. у Львові відбувся перший Шевченківський концерт.

10 квітня 1881 р. народився В'ячеслав ПРОКОПОВИЧ, нащадок чигиринського козацького роду, громадський, політичний, державний діяч, педагог, історик, публіцист, член Центральної Ради, голова Ради народних міністрів Директорії УНР, виконуючий обов'язки Президента УНР в екзилі.

10 квітня 1889 р. у Калинівці (сучасний Катеринопіль Черкащини) народився Семен ГРИЗЛО, звенигородський кошовий Вільного козацтва.

10 квітня 1889 р. у Зеленському районі Черкащини народився Олександр ЗАГРОДСЬКИЙ, командир 2-ї Волинської дивізії, генерал-полковник УНР.

10 квітня 1898 р. у Полтаві народився Степан СКРИПНИК, Патріарх УАПЦ Мстислав.

10 квітня 1931 р. полки замордували Степана ОХРИМОВИЧА, уродженця Львівщини, краєвого провідника ОУН на західноукраїнських землях.

10 квітня 1990 р. помер кобзар Олексій ЧУПРИНА, уродженець Корсунь-Шевченківського району Черкащини.

11 квітня 1103 р. у битві на ріці Сутень дружини Київської Русі розгромили половецьке військо (у битві загинуло до 20 половецьких ханів)

11 квітня 1950 р. помер Осип БАБ'ЮК, хорунжий УГА, командант гарматного коша УГА.

11 квітня 2008 р. вперше за історію незалежної України було визнано «100 великих українців».

12 квітня 1908 р. український студент Мирослав СІЧИНСЬКИЙ убив намісника Галичини графа Потоцького.

12 квітня 1920 р. загинув Василь ЧУЧУПАК, уродженець чигиринських Мельників, отаман полку гайдамаків Холодного Яру.

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Головний редактор –
Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор – Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску – Петро ДОБРО
Голова редакційної ради –
Володимир МУЛЯВА
Засновник – Чигиринська ГО
"Вільне Козацтво Холодного Яру"

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ – 89155

Адреса редакції:
вул. Ільїна, 330, к.4, м.Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74

E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ПП Руденко Ю.І.,

м.Черкаси, вул.Вербовецького,1а. Тираж – 10 000 екз.

Замовлення № 48